

Огляд програм для оптимізації та спрощення роботи офісних працівників

У НИНИШНІХ УМОВАХ УСПІШНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ, УСТАНОВ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД БАГАТЬОХ ЧИННИКІВ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВІД ПОВНОТИ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ЦЬОГО МОЖНА ДОСЯГТИ Й ЗАВДЯКИ ВИКОРИСТАННЮ СУЧАСНИХ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ. ДЕЯКИМ ІЗ НИХ І ПРИСВЯЧЕНО ЦЮ СТАТТЮ. З НЕЇ ВИ ДІЗНАЄТЕСЯ ПРО ОФІСНИЙ ПАКЕТ ПРОГРАМ *LIBREOFFICE*, РЕДАКТОРИ РАСТРОВОЇ ГРАФІКИ *GIMP* ТА ВЕКТОРНОЇ ГРАФІКИ *INKSCAPE*, ПРОГРАМУ-КОНВЕКТОР *PDFCREATOR*, АРХІВАТОР *7-ZIP*, АНТИВІРУС *ZILLYA!*, ЩО ЗДАТНІ ОПТИМІЗУВАТИ Й ЗНАЧНО СПРОСТИТИ РОБОТУ З ДОКУМЕНТАМИ

ЛЮДМИЛА ПАЛАМАРЧУК,

заступник директора Центрального державного електронного архіву України

ВАСИЛЬ БОРОДАЧИК,

провідний архівіст відділу інформаційних технологій та захисту інформації Центрального державного електронного архіву України

Для успішної діяльності підприємств, установ, організацій різних рівнів і підпорядкування (*далі* — підприємство) та прийняття компетентних управлінських рішень керівники повинні мати у своєму розпорядженні повну, оперативну й достовірну інформацію з різних напрямів діяльності. Реалізація цих завдань у повному обсязі можлива за умови використання сучасних інформаційних технологій та ефективної інформаційної підтримки управлінської діяльності під-

приємства, яку здійснює служба діловодства (на невеликих підприємствах — секретар чи інші відповідальні особи). У своїй роботі вони використовують програмні продукти й технічні засоби, які забезпечують виконання їхніх основних завдань:

- створення та редагування документів різних видів і форматів;
- обчислення та аналіз числових даних, а також графічне відображення результатів такого аналізу;
- підготовку інтерактивних презентацій для представлення (демонстрації) проектів;
- сканування й розпізнавання текстів;
- підготовку друкованої продукції тощо.

Для роботи працівники використовують і такі сервісні додатки, як *архіватор, електронна пошта, електронний календар, органайзер, сервіси для обміну миттєвими повідомленнями* та ін.

Гарантом підвищення продуктивності праці офісних працівників за умови постійного зростання обсягу робіт є правильний вибір програмних продуктів.

ГОЛОВНІ КРИТЕРІЇ ВИБОРУ ПРОГРАМ ДЛЯ СПРОЩЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ

На думку авторів, вибір програмних продуктів для спрощення та оптимізації роботи офісних працівників є непростим завданням. Тому під час такого вибору важливо визначити **головні критерії**, а саме:

Легкість установлення програмного продукту	це дає змогу скоротити час на обслуговування автоматизованих робочих місць працівників; бажано, щоб вони самостійно могли встановлювати програмний продукт
Багатоплатформність	можливість установлення програм для різних операційних систем, що можна застосовувати на кількох пристроях, які працівник використовує для роботи
Підтримка групової роботи з документами	можливість одночасно працювати з документом кільком користувачам
Інтуїтивно зрозумілий програмний інтерфейс	дає змогу користувачеві швидко освоїти програму, забезпечує зручність експлуатації (про це свідчить поширеність програми серед користувачів як в усьому світі, так і в Україні)
Мінімізація фінансових витрат на придбання й супровід програмного продукту , зокрема використання вільного програмного забезпечення (далі — ПЗ)	можливість використання за низької вартості експлуатації та відносній незалежності від компаній-розробників ПЗ

ЯКЕ ПЗ ОБРАТИ — ВЛАСНИЦЬКЕ ЧИ ВІЛЬНЕ

За правом використання ПЗ поділяється на *власницьке* (*пропрієтарне*) та *вільне*. **Пропрієтарне ПЗ** (від англ. *proprietary software*) — це ПЗ, на яке зберігаються як немайнові, так і майнові авторські права. Отримавши або придбавши таке ПЗ, користувач має обмежені права на користування ним: йому може бути заборонено або закрито доступ до коду, внесення змін, тиражування, розповсюдження та перепродаж. ПЗ вважають *власницьким*, якщо є хоча б одне з перелічених обмежень. Головні недоліки пропрієтарного ПЗ — закритий програмний код та його висока вартість. Несплата коштів, у свою чергу, може призвести до припинення постачальником супроводу ПЗ, відмови від доопрацювання (модернізації) тощо.

Сьогодні вітчизняні підприємці часто використовують у своїй діяльності неліцензоване ПЗ, що призводить до низки проблем, серед яких:

- відсутність технічної підтримки та оперативного супроводу з боку виробника, що суттєво впливає на надійність роботи;
- низький рівень безпеки інформації, що опрацьовується в комп'ютерній системі: існує висока вірогідність зараження комп'ютерів шкідливим програмним кодом, зокрема вірусами, як наслідок — виникає загроза втрати конфіденційної (персональної) інформації;
- відповідальність за використання неліцензованих програм.

На відміну від пропрієтарного виробник (автор, власник) **вільного ПЗ** розповсюджує його безкоштовно переважно за допомогою інтернету. Дозволено вивчати, модифікувати й поширювати змінений продукт. Водночас вільне ПЗ не завжди є безплатним.

Нині вільні офісні програми за функціональністю та зручністю використання наздогнали, а в деяких аспектах перевершили можливості пропрієтарних. На відміну від влас-

ницьких вільні мають такі переваги:

- відсутність витрат користувачів на придбання ліцензій;
- безкоштовність ліцензій чи невисока вартість копій при промислового виробництві й розповсюдженні за собівартістю носія інформації та запису даних на нього або за принципом «хто скільки з користувачів вважає за потрібне сплатити»;
- можливість вільного копіювання та поширення програм;
- можливість (часто надають розробники користувачам)

ГАРАНТОМ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ ОФІСНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА УМОВИ ПОСТІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ОБСЯГУ РОБІТ Є ПРАВИЛЬНИЙ ВИБІР ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ

вільного доступу до програмного коду з правом його подальшої модифікації та розроблення на його основі нових рішень, що відповідають специфічним потребам користувача;

- висока швидкість розроблення нових релізів і програмних продуктів*.

Слід зазначити, що не все вільне ПЗ розповсюджується з відкритим кодом, але на ринку є пропозиції ПЗ із відкритим кодом за умови сплати ліцензій та без права розповсюдження для інших користувачів.

У цій статті пропонуємо огляд сучасних безкоштовних офісних програмних засобів для організації роботи працівників підприємств, що поширюються на правах вільної ліцензії з відкритим кодом.

ОФІСНИЙ ПАКЕТ ПРОГРАМ LIBREOFFICE

Розпочати огляд доцільно з аналізу пропозиції офісних пакетів програм, які, поза сумнівом, є, так би мовити, головними робочими інструментами майже всіх працівників офісу.

Назва «офісний пакет програм» або «пакет офісних програм» походить від англійського *office suite*, що означає сукупність програм (програмних додатків) з уніфікованим інтерфейсом, які дають змогу виконувати роботу з оброблення інформації.

Найпоширенішим пропріетарним офісним пакетом програм у світі є *Microsoft Office*. Це ПЗ із закритим програмним кодом, придбання якого коштує досить дорого, наприклад, приблизна вартість офісного пакету «*Microsoft Office Професійний 2016*» становить 11 999 грн, а операційної системи *Microsoft Windows 10 Pro* — 5999 грн.

Альтернативою *Microsoft Office* є безкоштовний офісний пакет програм **LibreOffice**. Його розробником є некомерційна організація, яка заснована на принципах створення та розповсюдження вільного ПЗ.

На сьогодні *LibreOffice* є потужним офісним пакетом програм, яким користуються не лише приватні особи, а й державні підприємства розвинених країн Європи, адже за своїми

* Дорохов О. В., Скакаліна О. В. Ліцензійні аспекти використання комп'ютерного програмно-забезпечення. // Системи обробки інформації. — Харків, 2012, В. 3. — Т. 1. — С. 96—100.

функціональними можливостями він не поступається платним аналогам. Додатковою перевагою є те, що користувачі *LibreOffice* отримують якісний безкоштовний продукт із можливістю доопрацювання та адаптації програм до своїх потреб. Навколо цього продукту сформувалося активне міжнародне мережеве співтовариство розробників і користувачів, які діляться досвідом роботи на платформі, обговорюють проблеми, що виникають, обмінюються планами й результатами подальшого розвитку середовища.

Пакет програм *LibreOffice* безкоштовний як для приватного, так і для державного та комерційного використання.

LibreOffice підтримує більшість розповсюджених операційних систем, серед яких *Linux*, *Microsoft Windows*, *Mac OS*. Інтерфейс цього пакета програм перекладений більш як 30 мовами світу, у тому числі й українською.

Далі ознайомимося з додатками, вбудованими в *LibreOffice*.

LibreOffice Writer

Це додаток для роботи з текстовими даними. У ньому можна швидко створити документ будь-якої складності за допомогою сучасних засобів *редагування*, *форматування*, *правопису* тощо (рис. 1).

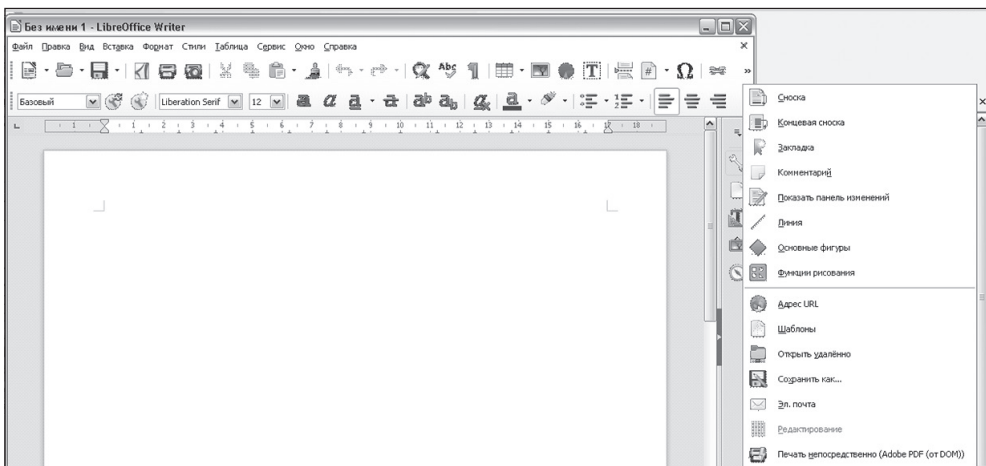

Рис. 1

Додаток працює з документами у форматах *.odt*, *.doc*, *.docx* і т. ін. Завдяки цьому користувач майже без проблем відкриє в *LibreOffice Writer* документи, створені в платних текстових редакторах, що надіслали інші користувачі. Водночас сумісність форматів із різних редакторів не стовідсоткова. Тож розробники *LibreOffice Writer* і *Microsoft Word* співпрацюють, щоб її покращити. Тому, надсилаючи файл, який створено в *LibreOffice Writer*, іншому користувачеві, що працює в *Microsoft Office*, варто зберегти документ у відповідному форматі, наприклад *.doc*. Якщо працівник хоче забезпечити повну сумісність з іншими офісними додатками, використовуючи *LibreOffice Writer*, йому слід зберігати документи в *.odf*.

Одна з найзручніших функцій редактора *LibreOffice Writer* — можливість збереження документів у форматі *pdf*, який є одним із найбільш поширених у світі та зручних для пересилання, публікації, читання. Такий формат є міжплатформним або незалежним від платформи (апаратно-програмного комплексу), що забезпечує незмінність розташування даних під час їх відтворення на екрані майже будь-якого комп'ютерного пристрою чи друку.

LibreOffice Calc

Цю програму призначено для роботи з електронними таблицями, до яких досить часто в повсякденній роботі звертаються офісні працівники.

Функції середовища електронних таблиць дають змогу:

- отримувати дані в таблицях за допомогою математичних обчислень різного рівня складності;

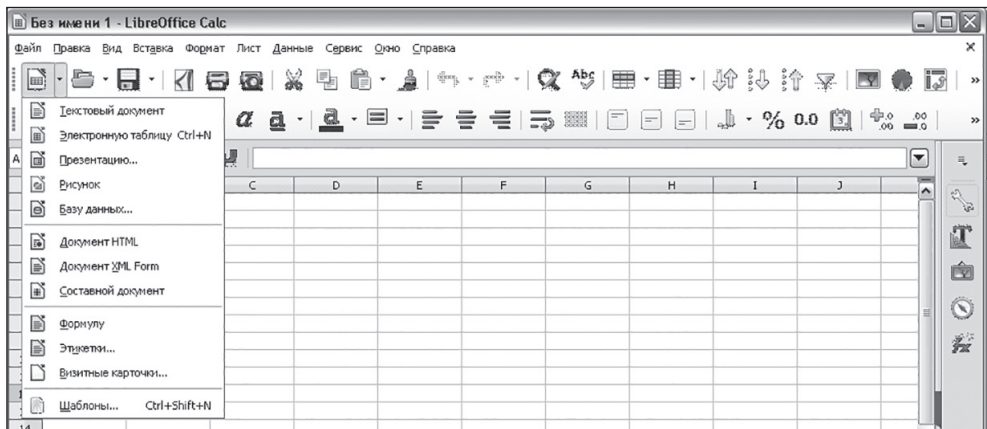

Рис. 2

- створювати на підставі даних із таблиць діаграми й графіки;
- проводити аналіз, математичне моделювання, оптимізацію та прогнозування цих даних.

Виведення інформації може відбуватися в друкованому вигляді, у формі файлів для їх імпорту в інші системи, у базу даних або для пересилання даних мережею.

Загалом робота в *LibreOffice Calc* схожа на роботу в *Microsoft Excel*: уведення, редагування, упорядкування даних та розрахунки здійснюються так само (рис. 2).

LibreOffice Impress

Це додаток для створення презентацій, що використовується для представлення (демонстрації) будь-якого проекту або результатів виконаної роботи (рис. 3). Завдяки візуалізації глядачі сприймають звичайну текстову інформацію краще, аніж вони б її лише прослухали.

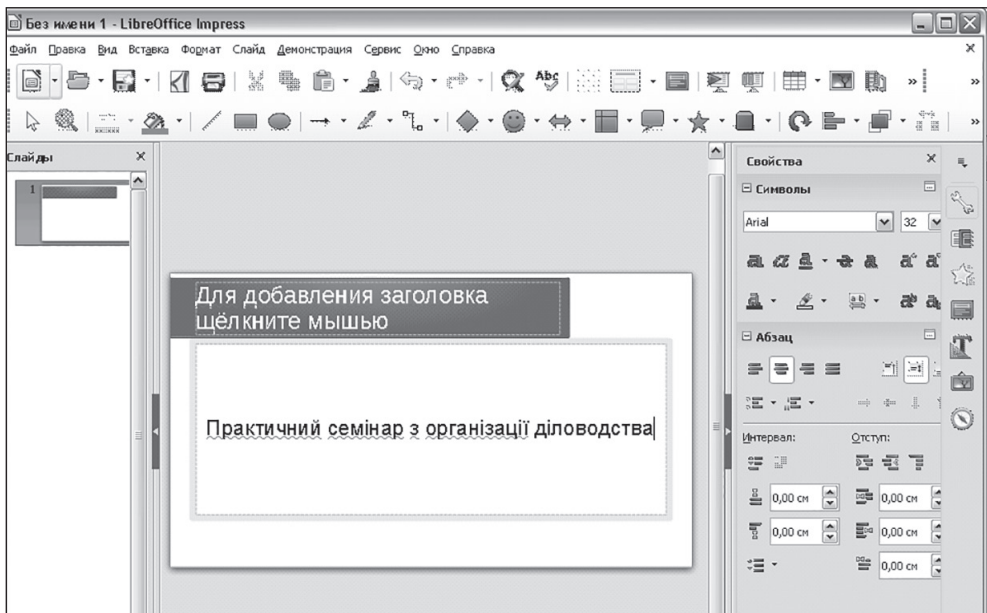

Рис. 3

У презентацію *LibreOffice Impress* можна вставляти зображення, фотографії, текстові документи, електронні таблиці, діаграми, графіки та інші форми текстової чи зображувальної інформації, а також аудіо- та відеодані.

LibreOffice Impress підтримує імпорт більшості форматів, у тому числі й формат *Microsoft PowerPoint*.

LibreOffice Draw

Цю програму призначено для створення й редагування векторних графічних зображень (рис. 4).

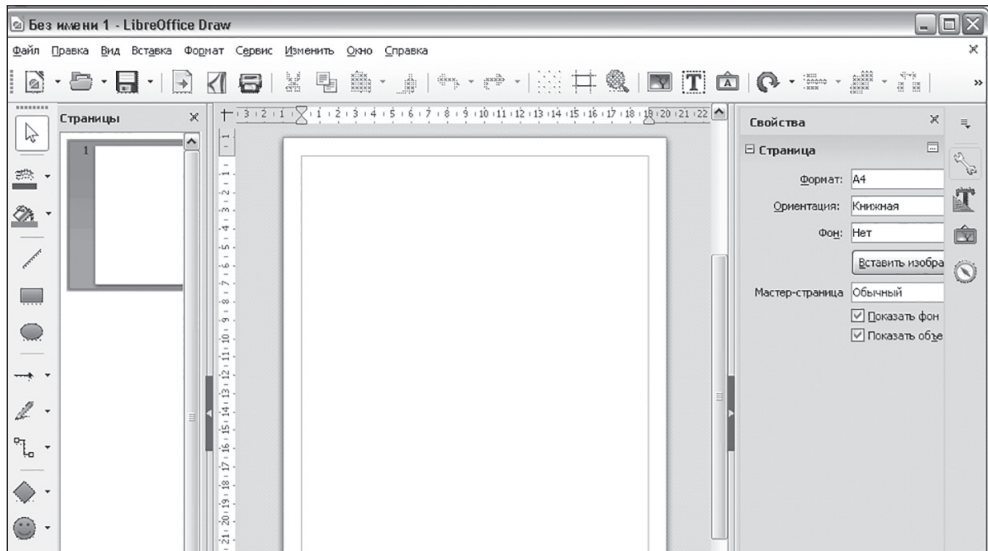

Рис. 4

LibreOffice Draw повністю інтегрована в пакет *LibreOffice* і це спрощує обмін малюнками між будь-якими програмами офісного пакету. Наприклад, якщо створити зображення в цій програмі, то повторне використання його в документі *LibreOffice Writer* буде так само простим, як копіювання та вставлення зображення через буфер обміну операційної системи.

Працювати з такою графікою можна безпосередньо в програмах *LibreOffice Writer* та *LibreOffice Impress*, використовуючи для цього функції та інструменти із *LibreOffice Draw*. Слід зазначити, що у складі *Microsoft Office* подібних програм немає.

LibreOffice Math

Додаток зазвичай використовують як редактор формул для текстових документів, але його також можна застосовувати в інших типах документів (презентаціях, таблицях, рисунках) або самостійно. При використанні в додатку *LibreOffice Writer* формула обробляється як об'єкт у текстовому документі.

Програма має досить простий та інтуїтивний інтерфейс. На відміну від *Microsoft Office* у *LibreOffice Math* для набору формул використовують особливий синтаксис, який дає змогу швидко набирати формули без застосування миші (рис. 5).

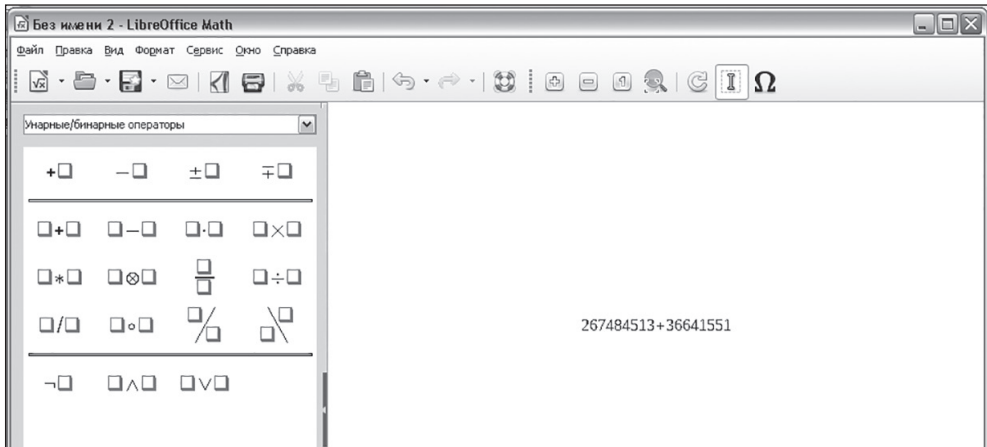

Рис. 5

LibreOffice Base

Цей компонент *LibreOffice* призначено для створення баз даних (рис. 6). Він має такі функціональні можливості (схожі з тими, що є в інших додатках для роботи з базами даних):

- створення таблиць та керування ними;
- створення запитів до таблиць, форм для введення даних, звітів на основі відібраних за певними критеріями даних;

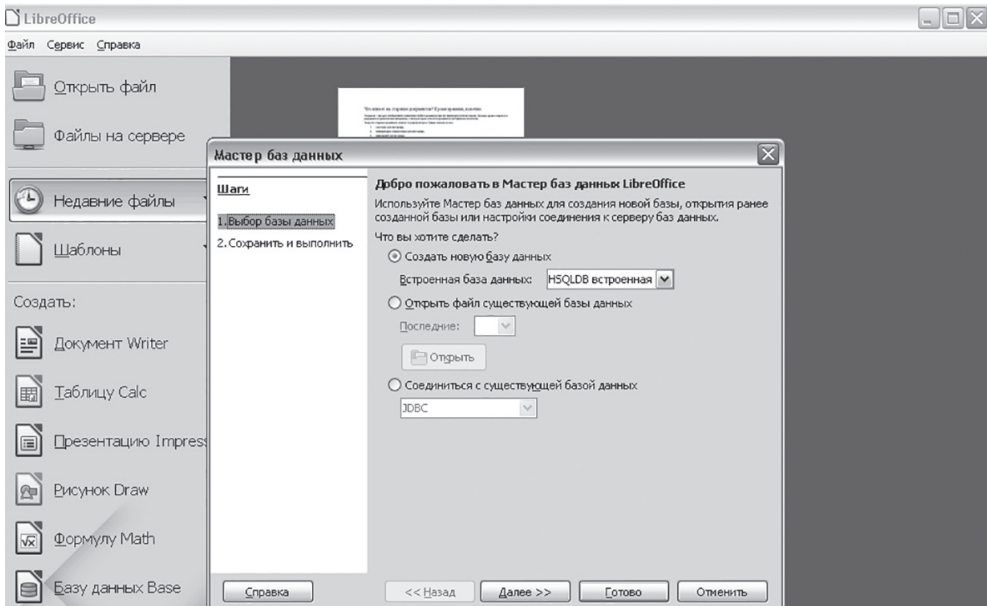

Рис. 6

- використання графічного інтерфейсу для встановлення зв'язків між таблицями.

Редактор форм містить набір стандартних інструментів керування вмістом бази даних:

- елементи керування текстовими та числовими полями;
- списки звичайні, списки, які, так би мовити, спливають;
- календар та ін.

Керувати вмістом бази даних можна за допомогою макросів. У *LibreOffice Base* є майстер форм, який дає змогу готову форму експортувати в документ *LibreOffice Writer* та використовувати як самостійний об'єкт.

За допомогою редактора запитів можна здійснювати вибірку, змінення, додавання та видалення даних. Також у *LibreOffice Base* є вбудований майстер звітів із базовими функціями їх створення.

Перелічені додатки *LibreOffice* добре поєднуються та доповнюють один одного, забезпечуючи користувача всім необхідним для щоденної роботи з документами, введення, систематизації та аналізу даних, маркетингових досліджень, проведення презентацій і навчання. *LibreOffice* простий у використанні та буде зрозумілий усім, хто хоча б одного разу працював з іншими подібними програмами.

LibreOffice можна встановити у *Windows XP/Vista/7/8/8.1/10*, будь-яких версіях *Linux* та *Mac OS*, а завантажити — з веб-сайту <http://free-software.com.ua/office/libreoffice/>.

РЕДАКТОР РАСТРОВОЇ ГРАФІКИ GIMP

До спеціалізованих програмних засобів, які дають змогу офісним працівникам створювати й редагувати зображення та зберігати їх у багатьох поширених графічних форматах даних, належать *графічні редактори*. Найпоширенішим у світі пропрієтарним ПЗ для оброблення фотографій, інших растрових зображень, створення презентацій є *Adobe Photoshop*. Та не всі користувачі можуть установити ліцензійну версію цього графічного редактора, адже її ринкова ціна починається приблизно від 9752 грн. Безкоштовною ж альтернативою є вільний графічний редактор **GIMP**, який чудово підходить для аматорської та напівпрофесійної роботи з цифровими зображеннями, зокрема оброблення фотографій, створення графічних композицій, логотипів та колажів, а також елементів дизайну вебсторінок.

Особливостями *GIMP* є:

- широкий комплект інструментів, наприклад, для трансформації: обертання, масштаб, віддзеркалення, нахил тощо;
- робота практично з будь-яким розміром зображення, що обмежується лише вільною дисковою пам'яттю, необхідною для його зберігання;
- велика кількість одночасно відкритих зображень;
- доступ до повної історії роботи із зображеннями;
- імпорт та експорт графічних зображень різних форматів;
- повна підтримка української та російської мов;
- можливість роботи як на стаціонарному комп'ютері, так і на планшеті, ноутбучі, смартфоні.

Слід зауважити, що *GIMP* має дещо незвичний багатовіконний інтерфейс. На перший погляд, він може здатися трохи незручним і незрозумілим, та за деякий час користувач звикає до нього й достойно оцінює можливості *GIMP*, які нівелюють труднощі перших годин роботи.

Безкоштовно *GIMP* можна завантажити з веб-сайту <http://free-software.com.ua/photo-editors/gimp>.

РЕДАКТОР ВЕКТОРНОЇ ГРАФІКИ INKSCAPE

Ця програма функціонально схожа з *Illustrator*, *Freehand*, *CorelDraw* і відрізняється від інших редакторів використанням відкритого формату *.svg*. *Inkscape* має широкий набір інструментів для роботи з кольорами й стилями:

- вибір та копіювання кольору;
- копіювання (вставка) стилю;
- редактор градієнта;
- маркери контуру й т. ін.

Також у *Inkscape* є потужний інструмент для роботи з текстом.

Редактор підтримує:

— імпорт форматів *pdf*, *png*, *tiff*, *jpeg*, *xpm*, *svg*, *svgz*, *emf*, *eps*, *gif*, *bmp*, *wmf*, *wpg*, *ggr*, *ani*, *ico*, *cur*, *pcx*, *pnm*, *ras*, *tga*, *wbmp*, *xbm*, *xpm*;

— експорт форматів *png*, *svg*, *eps*, *ps*, *pdf*, *ai*, *odd*, *gpl*, *emf*, *psd*, *dxf* тощо.

Ще однією особливістю *Inkscape* є невеликий, порівняно з іншими редакторами векторних зображень, розмір — близько 24 мегабайт (наприклад, в *Illustrator* це приблизно декілька сотень мегабайт).

Безкоштовно *Inkscape* можна завантажити з веб-сайту <https://inkscape.org>.

ПРОГРАМА-КОНВЕРТОР PDFCREATOR

Досить часто виникає потреба в перетворенні документів в інший формат, наприклад у формат *.pdf*. Вирішити це завдання допомагають спеціальні програми для конвертації документів, за допомогою яких можна перетворювати дані одного формату в інший.

Серед великої кількості програм-конверторів варто виділити **PDFCreator** — безкоштовну програму для створення файлів у форматі *.pdf*. Такі файли можна шифрувати, захищати паролем і встановлювати обмеження на друк.

PDFCreator надає можливість:

- створювати документи формату *.pdf* із будь-якої програми, у режимі друку на програмний принтер, а також документи у форматах *.png*, *.pg*, *.tiff*, *.bmp*, *.ps*, *.eps*;
- об'єднувати кілька файлів в один файл формату *.pdf*;
- встановлювати на сервер одну програму для використання багатьма користувачами локальної мережі;
- застосовувати багатомовний інтерфейс, у тому числі україномовний;
- безкоштовно використовувати програму для здійснення комерційної діяльності.

Програму *PDFCreator 2,5* можна безкоштовно завантажити з веб-сайту <http://www.pdfforge.org/pdfcreator/download>.

АРХІВАТОР 7-ZIP

Актуальним на сьогодні є питання збереження, стиснення та архівування інформації. З цією метою широко застосовують *програми-архіватори*. Це ПЗ дає змогу зберігати багато папок і файлів компактно, об'єднуючи їх під час стискання в один файл, попри кількість рівнів вкладеності. Найпоширенішими програмами цього типу вважають платні програми *WinZip* і *WinRar*, які не лише зменшують розмір файлів і об'єднують їх в єдиний архів, а й тестують контент, щоб уникнути небажаного стиснення файлів, які вже стиснуті, зашифровані тощо. Серед вільного ПЗ такого призначення найвідомішим є архіватор **7-Zip**, який має широкі можливості. Так, за ступенем стиснення він є лідером серед аналогічних платних і безкоштовних програм.

7-Zip розробляли для роботи в операційній системі *Microsoft Windows*, однак на сьогодні існує версія й для командного рядка *Linux/Unix*.

Стаття з теми.
Огляд програм і сервісів для роботи з PDF-файлами
ДД № 7, 2016,
с. 66

Також перевагами архіватора *7-Zip* є:

- можливість шифрування архівів у форматах *.7z* і *.zip*;
- висока швидкість розпаковування архіву;
- багатопотокове стиснення;
- підтримка поширеного у світі алгоритму симетричного шифрування *AES-256*;
- наявність плагіна для поширеного файлового менеджера *FAR Manager*;
- український інтерфейс.

Програму *7-Zip* можна безкоштовно завантажити з веб-сайту <http://7-zip.org.ua>.

АНТИВІРУСНІ ПРОГРАМИ

Якщо працівник підприємства користується інтернетом, електронною поштою, зовнішніми носіями інформації, то завжди є загроза зараження комп'ютера шкідливим ПЗ: вірусами, хробаками, руткітами, шпигунами й т. ін. Це може призвести до:

- знищення (несанкціонованого передавання на віддалений сервер) інформації, що зберігається в комп'ютері;
- крадіжки чи підміни паролів, інших персональних даних;
- прихованої розсилки спам-повідомлень від імені користувача тощо.

Для боротьби з величезною кількістю шкідливих програм, які щодня проникають у комп'ютери користувачів через інтернет, розробляють спеціалізоване ПЗ — *антивірусні програми*.

Кожен антивірус має свої переваги, водночас вони не позбавлені й недоліків. Наприклад, здійснюючи надійний захист, антивірусна програма може затребувати значну кількість ресурсів комп'ютера, на якому вона працює, що помітно сповільнить його роботу. Для багатьох користувачів має значення вартість продукту, оскільки зазвичай антивіруси недешеві. Разом із тим на ринку антивірусного ПЗ є багато безкоштовних програм, серед яких:

- *Outpost Security Suite Free* — пакет програм для комплексного захисту комп'ютера від загроз іззовні;
- *Dr. Web CureIt!* — антивірус для сканування, виявлення та видалення шкідливих об'єктів на комп'ютерах з операційною системою *Microsoft Windows*;
- *Ad-Aware Free Antivirus+* — популярна багатофункціональна антишпигунська й антивірусна програма тощо.

Однак слід зазначити, що їхні можливості часто поступаються пропріетарним антивірусам.

У разі застосування антивірусного ПЗ слід пам'ятати, що одночасне використання більше за один антивірус для захисту комп'ютера може викликати конфлікт у роботі цього ПЗ.

Zillya!

На особливу увагу заслуговує продукт українських розробників — антивірус **Zillya!**, який захищає комп'ютер користувача від шкідливого ПЗ, а також невідомих загроз за допомогою проактивного захисту. Цей антивірус сертифікувала Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Zillya! виявляє шпигунські та рекламні програми, ефективно блокує та видаляє їх, захищаючи комп'ютер користувача від агресивної реклами та проникнення сторонніх осіб до особистої інформації.

Програма має три режими сканування:

- швидке — експрес-перевірка найуразливіших областей системи;
- повне — ретельна перевірка всієї системи;
- вибіркове — перевірка лише тих файлів і папок, що користувач бажає перевірити.

Кожен режим сканування виконується за певними параметрами відповідно до його призначення. Після завершення сканування можна отримати детальний звіт про його підсумки, зокрема загальний час сканування та докладну інформацію про кількість перевірених і заражених об'єктів.

Основні характеристики Zillya!:

- ефективний захист від будь-якого типу загроз;
- вибір режимів сканування та сканування за розкладом;
- сканування поштових повідомлень (вхідних і вихідних), а також файлів, які вони містять;
- сканування документів перед відкриттям;
- сканування файлів, завантажених з інтернету;
- здійснення будь-якої перевірки в режимі реального часу;
- автоматичне оновлення антивірусних та інших баз, а також самої програми.

Базовий захист комп'ютера від вірусів та інших типів кіберзагроз можна отримати за допомогою безкоштовної версії з простим інтерфейсом. Для комерційних підприємств і державних органів на офіційному веб-сайті запропоновано антивірус для комплексного захисту від усіх типів кіберзагроз із можливістю централізованого управління антивірусом. Вартість

ліцензованої програми на п'ять комп'ютерів терміном на один рік становить 975 грн.

Політика BYOD

BYOD (аббревіатура англійського висловлювання *Bring Your Own Device*, що означає «Принось свій пристрій») — популярний тренд, який швидко завойовує вітчизняні простори. Його суть зрозуміла вже з назви й полягає у використанні працівниками особистих мобільних гаджетів для вирішення робочих завдань.

Останнім часом дедалі більше працівників, перебуваючи поза межами офісу, працюють в онлайні на власних смартфонах, нетбуках, ноутбуках, ультрабуках, планшетах. Їх можна повноцінно використовувати для роботи з офісними пакетами програм. До того ж на відміну від стаціонарних комп'ютерів такі гаджети мають більшу мобільність і кращі комунікативні функції.

За даними аналітичної компанії *IDC*, 2016 року частка персональних комп'ютерів у загальному обсязі ринку персональних пристроїв у світі скоротилася з 28,7 (показник 2013 року) до 13 %, частка планшетів зросла з 11,8 до 16,5 %, а смартфонів — з 59,5 до 70,5 %.

Водночас існує певний ризик використання перелічених вище пристроїв, а саме:

- пристрій може бути загублено або вкрадено разом із корпоративною інформацією;
- існує ймовірність завдання шкоди іншим комп'ютерам зараженими гаджетами через робочу мережу;
- випадково встановлені шкідливі додатки можуть порушувати роботу IT-інфраструктури;
- використання неліцензійного ПЗ загрожує виникненням відповідальності за ці дії.

Якщо керівництво підприємства вітає політику тренду **BYOD**, воно має запобігти зазначеним ризикам, а для цього слід дотримуватися таких правил:

- визначити перелік дозволених пристроїв та операційних систем;
- усі пристрої мають бути захищені блокуванням екрану;
- бізнес- та персональні дані слід зберігати окремо;
- корпоративні дані має бути зашифровано;
- технічний персонал повинен повідомляти про будь-які підозрілі випадки чи інциденти;
- необхідно встановити додаткові заходи безпеки хмарного зберігання;
- слід забезпечити заходи блокування чи знищення інформації в разі втрати або крадіжки пристрою та ін.

Отже, успішна діяльність сучасних підприємств вимагає від працівників самостійно опанувати й раціонально використувати сучасні програмні засоби та інформаційні технології.

Що ж до вибору програмних засобів, то слід зазначити, що більшість із запропонованих у статті мають **відкритий програмний код, інтуїтивно зрозумілий користувацький інтерфейс, є стабільними та достатньо поширеними**. Важливим аргументом для використання вільно поширюваного офісного ПЗ на приватних підприємствах є економія коштів і дотримання політики непорушення авторських прав виробників ПЗ.

Попри наведені в статті переваги вільного ПЗ, що дають змогу успішно використовувати його на підприємствах недержавної форми власності, зауважимо, що, згідно з чинним законодавством та нормативно-правовою базою України у сфері технічного захисту інформації, державні підприємства **мають проводити оцінку відповідності (сертифікації) ПЗ**. Якщо державне підприємство використовує у складі інформаційної системи апаратне забезпечення, що не має позитивного експертного висновку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, це може обтяжити створення комплексної системи захисту інформації у складі інформаційної системи та призвести до додаткових витрат. Тому підприємства витрачатимуть зайві кошти на сертифікацію вільного ПЗ та час на її проведення, а також матимуть витрати на роботи щодо створення системи захисту державних інформаційних ресурсів в інформаційних системах.

ДО УВАГИ ПОТЕНЦІЙНИХ АВТОРІВ!

Журнал «Діловодство та документообіг» запрошує до співпраці фахівців із документознавства, архівної справи, первинної бухгалтерії, юристів-практиків, психологів, мовознавців та ін.

Докладніші умови стосовно співпраці можна отримати за телефоном (044) 568-5138 або електронною поштою dd@mediapro.com.ua.